

OD REDAKCJI

Liturgia wyrazem wiary Kościoła

Kościół od wieków wyrażał w liturgii to, w co wierzył. Modlitwy liturgiczne były i są wyrazem jego wiary. *Katechizm Kościoła katolickiego* stwierdza krótko: „Kościół wierzy tak, jak się modli” (KKK 1124).

Już w czasach św. Augustyna, jego przyjaciel Prosper z Akwitanii, mnich z okolic Marsylii, pisał w dziełku *Indiculus*: „legem credendi lex statuat supplicandi”. Odtąd często można się spotkać z adagium: *lex credendi – lex orandi*, prawo wiary jest prawem modlitwy.

Liturgia zawiera prawdy wiary wyznawane przez Kościół, dlatego jest uprzywilejowanym środkiem kształtowania wiary. Wielokrotnie przypominali to papieże nowożytni. Papież Sykstus V w Konstytucji *Immensa aeterni Dei* (1588) pisał: „Święte obrzędy zawierają w sobie wielką naukę dla ludu chrześcijańskiego i świadectwo jego autentycznej wiary”. Pius XI z okazji wprowadzenia święta Chrystusa Króla pisał o liturgii jako o środku nauczania kościelnego: „Doroczne obchodzenie świętych tajemnic ma dla ludu chrześcijańskiego więcej znaczenia w nauczaniu wiary niż uroczyste wypowiedzi Kościoła”. Powoływał się przy tym na św. Roberta Bellarmina, który stwierdził: „Nieraz stare obrzędy lepiej udowadniają dogmaty niż wiele objaśnień”.

Liturgia nie tylko kształtuje wiarę ludu w niej uczestniczącego, ale dostarcza też argumentów w uzasadnianiu tez dogmatycznych. Np. bł. Pius IX ogłaszając dogmat o Niepokalanym Poczęciu powołał się na litanie i prefację o Matce Bożej, a Pius XII, ogłaszając dogmat o Wniebowzięciu Najświętszej Maryi Panny w konstytucji *Munificentissimus Deus*, pisał: „Ta prawda posiada aprobatę w kulcie kościelnym od najdawniejszych czasów”.

Najszerzej o liturgii jako wyrazie wiary pisał papież Pius XII w encyklice *Mediator Dei*: „Cała liturgia więc zawiera wiarę katolicką, gdyż publicznie świadczy o życiu Kościoła. Z tej to przyczyny, ilekroć chodziło o definicję jakiejś prawdy objawionej przez Boga, Papieże i Sobory, czerpiąc z tzw. „źródeł teologicznych”, nie rzadko również i z liturgii przytaczali argumenty”. W tej encyklice sprecyzował również, jaki jest walor takiego argumentu. „Liturgia święta nie określa wiary katolickiej ani jej nie ustala swoją własną mocą w sposób absolutny; lecz raczej będąc wyznaniem prawd nadsziemskich, które podlegają najwyższej władzy Kościoła, może podsuwać argumenty i świadectwa nie małej zaprawdę wartości dla określenia szczególnych artykułów nauki chrześcijańskiej”.

Sobór Watykański II w konstytucji *Dei Verbum* stwierdza: „Kościół w swojej doktrynie, w życiu i kulcie przedłuża i przekazuje wszystkim pokoleniom wszystko, czym jest i w co wierzy” (KO 8). Sobór ten dowartościował liturgię i sprawił, że obecnie jeszcze mocniej uwypukla się jej znaczenie dla wyrażania i kształtowania wiary.

O liturgii jako wyrazie wiary Kościoła mowa jest na różny sposób w wielu tekstach znajdujących się w obecnym numerze naszego biuletynu.

W dziale NAUCZANIE OJCA ŚWIĘTEGO Czytelnik znajdzie najpierw fragmenty adhortacji apostołowskiej „Africae munus” dotyczące liturgii. Potem wydrukowany jest

tekst Motu proprio *Porta fidei* ogłaszający Rok Wiary. Papież stale utwierdza wyznawców Chrystusa w wierze. Czynił to również w czasie wizyty apostolskiej w Niemczech. Umieszczamy tu przemówienie z 24 września 2011 r. do seminarzystów we Fryburgu i homilię wygłoszoną w Berlinie 22 września 2011 r. Jest tu również homilia papieża Benedykta XVI wygłoszona na zakończenie 25. Krajowego Kongresu Eucharystycznego 11 września 2011 r. w Ankonie. Na końcu tego działu znajduje się łaciński tekst motu proprio *Quaerit semper* przenoszący uprawnienia Kongregacji w sprawie sakramentu małżeństwa i w sprawie sakramentu święceń na trybunał Roty Rzymskiej. Po ukazaniu się oficjalnego przekładu tego dokumentu wydrukowany zostanie tekst polski.

W dziale: DOKUMENTY STOLICY APOSTOLSKIEJ są dwa dokumenty Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów: odpowiedź Sekretarza Kongregacji w sprawie starań o wpisanie wspomnienia dowolnego bł. Marii Luizy Merkert, dziewicy, do kalendarza liturgicznego diecezji polskich oraz Dekret ogłaszający św. Urbana I, papieża, patronem miasta Zielona Góra.

Dość obszerny jest tym razem dział: NAUCZANIE BISKUPÓW O LITURGII. Znajdują się w nim listy i słowa pasterskie biskupów, homilie i dekrety biskupów związane z liturgią. Jest tu m. in. homilia bpa Adama Bałabucha wygłoszona na Jasnej Górze 8 października 2011 r. w czasie Ogólnopolskiej Pielgrzymki Nadzwyczajnych szafarzy Komunii św. nosząca tytuł „Maryja prowadzi do spotkania z Chrystusem obecnym dla nas w Eucharystii”, listy kard. Stanisława Dziwisza przed II Światowym Kongresem Miłosierdzia i na wspomnienie św. Cecylii.

W części biuletynu zatytułowanej: FORMACJA LITURGICZNA znajdują się krótkie uwagi ks. prof. Mathiasa Auge dotyczące sprawowania liturgii zatytułowane *Obnażać nadużycia i celebrować w sposób godny*, konferencja ks. Zbigniewa Chromego o rzeczywistej obecności Chrystusa w Eucharystii i tekst o. Kaspera M. Kapronia OFM, *Współczesna inkulturacja w liturgii w kontekście doświadczeń Kościoła Pierwszego Tysiąclecia*.

Bardzo krótki jest dział: DUSZPASTERSTWO LITURGICZNE. Zawiera on jedynie dwa teksty: list o. Nikodema Kilnara, krajowego duszpasterza muzyków kościelnych, na Święto Muzyki Kościelnej 2011 oraz Statut dekanalnego duszpasterza liturgicznej służby ołtarza diecezji świdnickiej.

Także w tym numerze obszerny jest dział: INFORMACJE. Są w nim krótsze lub dłuższe sprawozdania z uroczystości, kongresów, zjazdów i spotkań poświęconych zagadnieniom liturgicznym, które odbyły się w naszym kraju i za granicą od połowy września do 27 listopada 2011 r. Podajemy tu także inne informacje o różnych wydarzeniach związanych z liturgią. Na końcu tego działu znajdują się, jak w każdym numerze, informacje o liturgicznych nowościach wydawniczych.

Bp Stefan Cichy

Legnica, w Pierwszą Niedzielę Adwentu, 27 listopada 2011 r.